

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Liberec

Inspekční zpráva

Základní škola Mimoň, Pod Ralskem 572/1

Adresa

Pod Ralskem 572/1, 471 24 Mimoň

Identifikátor školy: 600 074 579

Zřizovatel: Město Mimoň, Mírová 120, 471 24 Mimoň

Školský úřad Česká Lípa, Havlíčkova 443, 470 01 Česká Lípa

Termín konání orientační inspekce: 18. - 23. listopad 1999

Čj.	084 717/99-5083
Signatura	oh1ct101

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Německý jazyk

Výuka probíhá v kmenových učebnách nízké estetické úrovně bez speciálního vybavení pro cizí jazyky. Vyučující musí veškeré pomůcky přenášet. Ve škole nepůsobí žádný učitel s plnou kvalifikací pro výuku tohoto předmětu. Jedna vyučující je bez odborné i pedagogické způsobilosti, ale pochází z dvoujazyčného prostředí, druhá je pouze pedagogicky způsobilá. Žáci mají k dispozici schválené učebnice s pracovními sešity a pro práci ve škole slovníky. Přestože je škola vybavena radiomagnetofony s originálními audio nahrávkami, Česká školní inspekce jejich použití nezaznamenala.

Zhlédnuté hodiny v nižších ročnících byly promyšleny, měly dobrou stavbu, činnosti se střídaly, nechyběly nenásilným způsobem zařazené výchovné prvky. Žáci byli v úvodu vyučovacích jednotek seznámeni s osnovou a cílem hodin, snažili se spolupracovat, vyučující kladla důraz na správnou výslovnost a nácvik komunikativních dovedností. Efektivita celého vzdělávacího procesu byla v jedné z hospitovaných hodin snížena nekázní a nepozorností některých žáků. Metodické nedostatky ve vedení hodin byly způsobeny nezkušeností vyučující. V devátých třídách žáci po pěti letech výuky minimálně komunikují, většinu pokynů dostávají v českém jazyce, němčinu ovládají pouze pasivně. Pohotoví a zruční jsou v práci se slovníky. Jednotvárnost vyučovacích metod vedla k celkově menší soustředěnosti žáků. Většina sešitů byla učitelkami kontrolována a opravována, přesto je jejich úroveň v mnoha případech nízká.

Hodnocení a klasifikace se ve zhlédnutých hodinách objevily jen ojediněle a měly většinou minimální motivační charakter. Malá pozornost byla věnována fixaci probíraného učiva, učitelky nezískávaly dostatečnou zpětnou vazbu o efektivitě vyučovacích hodin. Možnosti individuální práce se žáky a intenzivního rozvoje komunikativních dovedností omezují vysoké počty žáků ve skupinách sedmých a osmých tříd.

Celkově byla kvalita výuky německého jazyka hodnocena jako ještě vyhovující.

Matematika

Hospitovány byly hodiny matematiky ve všech třídách 1. stupně a ve dvou třídách 2. stupně. Na 1. stupni má pouze jedna vyučující úplnou odbornou a pedagogickou způsobilost, jedna má pedagogickou, zbývající jsou absolventkami střední pedagogické školy. Na 2. stupni je pro výuku matematiky plně kvalifikovaná jedna učitelka.

Všechny zhlédnuté hodiny byly velmi dobře připravené, ve většině byl stanoven cíl a obsah. Hodina ve třetí třídě byla netradičně motivována četbou příběhu a následným zadáváním úkolů pro práci ve skupinách. Vyučující střídali různé formy práce (matematická rozcvička, soutěž, hra, procvičování, samostatná práce, dialog), využívali názoru a mezipředmětových vztahů, k žákům přistupovali individuálně. Na 1. stupni zařazovali relaxační chvíle. Probírané učivo bylo podáváno srozumitelně a až na menší nepřesnosti v matematickém vyjadřování věcně správně. Podle podmínek zadávali doplňkové příklady, problémové úlohy a rébusy. Vyučující minimálně využívali diferenciaci, pouze v jedné hodině byli zohledňováni žáci se specifickými poruchami v učení. Hodnocení žáků bylo převážně pozitivní. V závěru hodin bylo jen výjimečně prováděno shrnutí učiva a hodnocení výkonu žáků.

Komunikace mezi žáky a učitelkami byla založena na vzájemné důvěře a na pozitivních vztazích. Žáci se chovali slušně a ukázněně.

Celkově byla kvalita výuky matematiky hodnocena jako velmi dobrá.

Prvouka, přírodověda a přírodopis

Hospitovány byly tři hodiny prvouky, dvě hodiny přírodovědy a tři hodiny přírodopisu. Pouze jedna hodina prvouky byla odučena vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí, zbývající hodiny učitelkami bez kvalifikace. Hodiny přírodovědy vyučovali dva učitelé pouze s pedagogickou způsobilostí, hodiny přírodopisu byly odučeny vyučujícími s pedagogickou i odbornou způsobilostí.

Prostorové podmínky pro výuku předmětů jsou vyhovující. Přírodopis se převážně vyučuje v kmenové třídě IX.B v blízkosti kabinetu přírodopisu. Vybavení přírodopisnými pomůckami je velmi dobré.

Hodiny prvouky byly svědomitě připravené a promyšlené, vyučující pracovali s vhodnými pomůckami (mnohdy vlastní výroby). Při opakování a procvičování učiva byly často využívány kooperační metody práce, obsah učiva byl vhodně strukturován na základní a doplňující. Motivace byla realizována formou soutěží, tematicky zaměřeného řízeného rozhovoru a prostřednictvím dramatické výchovy. Vyučující průběžně ověřovali pochopení probírané látky. V přírodovědě a přírodopisu byla hlavně užívána frontální metoda výuky s dominantní rolí učitele. Žáci neměli dostatečný prostor pro aktivní a tvořivou činnost, nemohli proto plně prokázat vlastní vědomosti a dovednosti. Prostor pro komunikaci dětí byl rozdílný a závisel na osobnosti vyučujících. V jedné hodině přírodovědy došlo ze strany učitele v průběhu opakování i výkladu nové látky k věcným i odborným chybám. Využívání učebních pomůcek a didaktické techniky bylo ve sledovaných hodinách minimální.

Celkově byla kvalita výuky prvouky hodnocena jako velmi dobrá, kvalita výuky přírodovědy a přírodopisu byla hodnocena v rozmezí od velmi dobré po ještě vyhovující.

Fyzika a chemie

Česká školní inspekce hospitovala ve dvou hodinách chemie a ve dvou hodinách fyziky.

Výuka probíhá v kombinované učebně chemie a fyziky s dobrým materiálním zázemím, které umožňuje plnění vzdělávacího programu Základní škola. Díky stupňovitému umístění lavic je z každého pracovního místa třídy dobře vidět na demonstrační stůl. Maximální využití učebny omezují nefunkční rozvody plynu a elektrického proudu. Motivačně působí transparenty s fyzikálními pojmy a fyzikální modely, avšak z estetického hlediska je prostředí málo podnětné. Výuku chemie zajišťuje učitelka s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Ze tří vyučujících fyziky kvalifikační předpoklady splňuje pouze jedna, což se však neprojevalo negativně na kvalitě hospitovaných hodin. Žáci mají ve všech ročnících k dispozici učebnice.

Hospitované hodiny chemie byly velmi dobře připravené, vyznačovaly se neverbální i verbální názorností a výkladem v souvislostech, při kterém však snaha o co nejsrozumitelnější vysvětlení vedla k odborným nepřesnostem. Žáci účelně využívali informace z učebnic a dobře spolupracovali s vyučující. Zpětná vazba nebyla dostatečná a organizace a způsob vedení výuky nedávaly žákům prostor pro vytváření a následné formulování vlastních závěrů.

Zhlédnuté hodiny fyziky měly promyšlenou stavbu, žáci se aktivně zapojovali do výuky, v rámci které byla uváděna celá řada příkladů z každodenního života, což přispívalo k lepšímu pochopení probíraného učiva. Ve třídách vládla příjemná atmosféra ve výkladových i opakovacích částech hodin. Prvky problémového vyučování a mezipředmětové vztahy vedly žáky ke schopnosti aplikovat učivo na konkrétních příkladech.

V chemii ani ve fyzice zatím nebyly realizovány žádné laboratorní práce, přestože je osnovy doporučují a materiální zázemí předmětů by jejich uskutečnění umožňovalo. V hospitovaných hodinách se téměř neklasifikovalo, avšak vyučující žáky průběžně slovně motivovali. Zápisy v kontrolovaných sešitech byly pečlivé, stručné a odborně správné. Verbální i neverbální projev

učitelů byl velmi dobrý, žáci však měli vyjadřovací potíže. Vyučující mají přirozenou autoritu a komunikace mezi učiteli a žáky je založena na vzájemné důvěře.

Celkově byla kvalita výuky chemie a fyziky hodnocena jako velmi dobrá.

Tělesná výchova

Výuka byla sledována ve čtyřech hodinách. Dva vyučující měli odbornou a pedagogickou způsobilost, jeden pouze pedagogickou.

Škola disponuje jednou velkou tělocvičnou. Žáci 2. - 4. ročníku využívají tělocvičny zvláštní školy. V době jara a podzimu využívají školního hřiště, lyžařský výcvik uskutečňují v Jizerských horách. Materiálně-technické a psychohygienické podmínky odpovídají průměrným nárokům na kvalitu školní tělesné výchovy.

Plánování výuky vychází z tematických plánů a z ročního plánu okresních tělovýchovných soutěží. Tematické plány jsou až na jednu výjimku zpracované formálně a pro vlastní výuku minimálně využitelné. Vyučující nemají systematicky rozvržen obsah učiva. V hodinách tělesné výchovy chlapců převažují kolektivní hry (hlavně florbal) nad cvičením na nářadí a akrobacií, ve výuce dívek je rozložení témat rovnoměrné.

Organizace výuky ve sledovaných hodinách byla u dívek vzhledem k počtu činností pestřejší, na nářadí nacvičovaly jednoduché sestavy. Snahou všech vyučujících bylo, aby náročnost cvičení odpovídala věku žáků, prostředí a charakteru výchovného předmětu. Motivování žáků bylo dobré, hodnocení bylo prováděno vzhledem k dispozicím jednotlivců.

Celkově byla kvalita výuky tělesné výchovy hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Hodinová dotace sledovaných předmětů je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Roční plánování je systematické, vychází z konkrétních podmínek školy a vykazuje kontinuální návaznost v náplni jednotlivých předmětů. Zpracované tematické plány hospitovaných předmětů odpovídají učebním osnovám. Používané učebnice mají schvalovací doložkou MŠMT ČR.

Na 1. stupni má pouze jedna učitelka úplnou pedagogickou a odbornou způsobilost. Na 2. stupni je část hodin odučena vyučujícími jenom s pedagogickou způsobilostí.

Učebny jsou udržovány v čistotě, hlavně na 1. stupni jsou účelně zařízené. Škola má dostatek učebnic, pomůcek a didaktické techniky. Jejich využívání ve výuce je v některých předmětech minimální. Stavba rozvrhu hodin na 2. stupni částečně nerespektuje psychohygienická a didaktická hlediska (výuka v předmětech s dvouhodinovou dotací - fyzika, přírodopis a dějepis - je v deseti případech zařazena v následujících dnech). Počty vyučovacích hodin v jednom dni, jejich délka i doba přestávek odpovídají vyhlášce MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, v platném znění.

Ve vzdělávacím procesu jsou částečně rezervy v organizaci, metodách a formách výuky. Kvalita vyučování sledovaných předmětů byla na základě provedených hospitací celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel školy má stanovenou koncepci rozvoje školy, ve které si jako hlavní úkol stanovil: „... připravit jedince s takovou úrovní vzdělání, která by mu umožňovala bez problému navázat na studium učebních oborů a středních škol ...“. Hlavní zaměření školy orientuje na oblast výchovy a vzdělání, na spolupráci vedení školy a pedagogického sboru, na materiálně-technické podmínky, na zájmovou činnost, na spolupráci město - škola - rodiče a na oblast finančních prostředků. Jednotlivé body blíže rozvádí, specifikuje a postupně uvádí do praxe. Vypracovaná koncepce školy je reálná, realizovatelná v delším časovém horizontu. Pracovníci školy s ní byly seznámeni a jejich podněty byly akceptovány. O koncepci byl informován zřizovatel a školský úřad, rodiče žáků zatím ne. Roční plán a plán kontrolní a hospitační činnosti zatím zpracován není. Ředitel školy vypracovává pouze týdenní plány.

Ve škole se ve školním roce 1999/2000 vyučuje ve všech třídách 1. - 9. ročníku podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Vedení školy vyžaduje od vyučujících tematické plány učiva jednotlivých předmětů.

Nabídka volitelných předmětů a zájmových útvarů vychází z personálních a materiálních podmínek školy a jejím potřebám vyhovuje.

Plánování školy má dobrou úroveň.

Organizování

Organizační struktura a vymezení kompetencí ředitele školy a zástupkyně ředitele umožňuje účinné řízení školy. Kompetence a povinnosti pracovníků jsou uvedeny v pracovní náplni. Jako poradní orgán je zřízena pedagogická rada, z metodických orgánů pracuje pouze předmětová komise matematiky. Rada školy není ustanovena.

Povinná dokumentace podle § 38a odst. 1 zákona 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol, v platném znění, je vedena ve stanoveném rozsahu a na předepsaných tiskopisech. V kontrolovaných třídních výkazech a katalogových listech žáků byly zjištěny drobné nedostatky a nesrovnalosti. Závady byly s ředitelem školy projednány. Administrativní úroveň písemností je dobrá.

Výroční zpráva za školní rok 1998/99 byla zpracována předcházející ředitelkou školy a je v souladu s §17e odst. 2, 3 zákona 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, v platném znění. Postihuje všechny oblasti a její obsah odpovídá zjištěným skutečnostem. Byla projednána na poradě pracovníků školy a předána zřizovateli a školskému úřadu.

Vnitřní chod školy se řídí školním řádem, který obsahuje základní informace, organizační záležitosti i práva žáků. Školní řád byl projednán a schválen na pedagogické radě 27. srpna 1999.

Informovanost rodičů je zajištěna prostřednictvím žákovských knížek, vyučujícími při třídních schůzkách a dle potřeby při individuálních pohovorech. Informace ve škole jsou předávány ústním sdělením, do budovy na Letné telefonicky nebo osobně převážně zástupkyní ředitele. Sdělení ředitelství školy, školského úřadu popř. dalších institucí jsou zveřejňovány ve sborovnách na nástěnkách. Důvěrné informace o žácích a zaměstnancích jsou zabezpečeny před zneužitím.

Zprávy ze života školy jsou zveřejňovány v Mimoňském zpravodaji, v místní kabelové televizi

a v okresních novinách. Školní divadelní soubor Šlapolet uskutečňuje během roku řadu vystoupení v rámci okresu i v zahraničí.

Organizování je na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu i provozu školy, vedení a motivování pracovníků školy má stanovená pravidla, která umožňují v daných podmínkách řízení komplexu školy. Vzhledem k tomu, že ředitel školy je ve funkci od 1. července 1999, je tento systém postupně dotvářen a zčásti pozměňován. Zatím nedostatečné je vedení pedagogických pracovníků k využívání širší škály vyučovacích metod a postupů i k používání pomůcek a didaktické techniky ve vyučovacích hodinách.

V maximální míře je využívána odborná a pedagogická způsobilost vyučujících a jejich poznatky získané absolvováním kurzů a školení. I přesto na 1. stupni vyučuje pouze jedna učitelka s úplnou pedagogickou a odbornou způsobilostí. Vedení školy umožňuje všem učitelům a vychovatelkám účast na vzdělávacích akcích, podporuje jejich odborný růst. Pracovníci školy jsou motivováni ke zvyšování a rozšiřování své kvalifikace.

Kritéria pro osobní ohodnocení jsou stanovena. Pro pedagogické pracovníky je prvořadým hodnotícím měřítkem kvalita výchovné a vzdělávací práce a aktivity se žáky v době mimo vyučování.

Ukazatelem sebehodnocení školy je výroční zpráva.

Vedení a motivování je na dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Ucelený systém vnitřní kontroly školy není dosud vytvořen. Při nástupu do funkce se ředitel zaměřil hlavně na kontrolu hospodaření školy a na čerpání a účelné využívání finančních prostředků. Vedením školy je průběžně prováděna kontrola pedagogické dokumentace, provozu školy a v menší míře hospitační činnost.

Kvality vzdělávání byla ve školním roce 1998/99 prověřena testování žáků pátých a sedmých tříd z matematiky a žáků sedmých tříd i z českého jazyka v rámci Kalibra. Na začátku školního roku vedení školy zadalo v šestých třídách vlastní kontrolní práce.

Hospodaření školy kontroluje a průběžně analyzuje ředitel. Celkovou kontrolu hospodaření provádí zřizovatel a školský úřad.

Kontrolní mechanismy jsou dobré.

Hodnocení kvality řízení

Organizace a řízení výchovně-vzdělávacího procesu a provozu školy nemá vzhledem ke krátké době ředitele školy ve funkci jasně stanovená pravidla. Systém je postupně vytvářen a realizován.

Celkově je kvalita řízení hodnocena jako dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Jedná se plně organizovanou městskou základní školu s právní subjektivitou, do které docházejí i žáci ze spádové oblasti. Ve škole je 17 tříd (v pátém ročníku je jedna třída, zbývající ročníky mají vždy dvě třídy) celkově s 372 žáky. Součástí školy je školní družina a školní jídelna. Hlavní budova školy je pavilonového typu a nachází se na okraji zástavby panelových domů na sídlišti Ralsko. Třídy druhého až čtvrtého ročníku jsou dislokovány v budově zvláštní školy vzdálená cca 15 minut chůze.
- Ředitel školy byl jmenován do funkce na základě konkurzního řízení s účinností od 1. července 1999.
- Ve škole aktivně pracuje ekokroužek Tereza, který provádí ekologická pozorování, měření a pokusy v rámci České republiky a Evropy. Svou činností se cíleně podílí na propagaci ochrany a tvorby životního prostředí.
- Významnou roli při zohlednění specifických potřeb a zájmu žáků sehrává žákovský divadelní soubor Šlapolet, který během roku připravuje výchovné a zábavné programy nejen v rámci obce a okresu, ale i na mezinárodní úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace podle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol, v platném znění (rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 112/96-00 ze dne 22. 3. 1996, informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1. 9. 1998, třídní výkazy a katalogové listy žáků, třídní knihy hospitovaných tříd, školní řád, rozvrh hodin, zápisy z pedagogických rad, protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 1998/99),
- zřizovací listina školy ze dne 24. 6. 1997,
- podkladová inspekční dokumentace základní školy,
- časový rozpis doby trvání vyučovacích hodin a přestávek,
- dotazník pro ředitele před inspekcí,
- výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1998/99,
- koncepce rozvoje školy,
- tematické plány učiva jednotlivých předmětů dle učebního plánu,
- pravidla hodnocení a klasifikace,
- podkladové materiály pro čtvrtletní pedagogickou radu ve školním roce 1999/2000,
- písemné práce, sešity a žákovské knížky žáků hospitovaných tříd (vždy namátkově vybrané).

ZÁVĚR

Škola má pro výchovně-vzdělávací činnost žáků velmi dobré psychohygienické a materiálně-technické podmínky. Učební plán a učební osnovy byly plněny. Personální obsazení školy neumožňuje v maximální míře zajistit výuku učiteli s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Kvalita vyučování byla na základě provedených hospitací na velmi dobré úrovni.

Řízení školy je celkově na dobré úrovni. Ředitel má podrobně zpracovanou koncepci rozvoje školy, která je vzhledem k jeho krátké době ve funkci realizována částečně. Systém řízení je rovněž postupně dotvářen a uskutečňován v podmínkách školy.

Při inspekci nebylo zjištěno porušování obecně závazných právních předpisů.

Čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu ve prospěch žáků a výchovně-vzdělávacího procesu bylo účelné, efektivní.

Doporučení řediteli školy:

- Motivovat pedagogické pracovníky k využívání širší škály vyučovacích metod a postupů, omezit frontální způsob práce, diferencovat, nezaměřovat výuku převážně na průměrného žáka.
- Sledovat využívání pomůcek a didaktické techniky ve vyučovacích hodinách.
- Při sestavování rozvrhu hodin dbát na dodržování psychohygienických a didaktických hledisek.
- Vypracovat roční plán činnosti školy a plán kontrolní a hospitační činnosti.
- Zřídít funkční metodické orgány a zavést systém do jejich práce.
- Hlavně na 1. stupni zvýšit podíl pracovníků školy s úplnou pedagogickou a odbornou způsobilostí.
- Zlepšit estetickou úroveň tříd na 2. stupni, zprovoznit rozvody v odborné učebně fyziky a chemie, zvážít zřízení učebny pro výuku cizích jazyků.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko - ano

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jan Vrabec	J. Vrabec v. r.
Členové týmu	Ing. Varja Paučková	Paučková v. r.
	Mgr. Josef Šalda	Šalda J. v. r.

V Liberci dne 29. prosince 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. 1. 2000

Razítko - ano

Ředitel školy	Podpis
Jaroslav Jirůtka	Jirůtka v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-02-04	084 79/00-5083
Zřizovatel	2000-02-04	084 80/00-5083

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
—	—	Připomínky nebyly doručeny